

75 exempel på MR- arbete

EN LÄNKDATABAS UTIFRÅN PLATTFORMEN FÖR POLICY
OCH VERKSAMHETSUTVECKLING INOM MÄNSKLIGA
RÄTTIGHETER

Inledning

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) ingick 2014 en överenskommelse med regeringen om att arbeta för att stärka mänskliga rättigheter på lokal och regional nivå. Mycket bra arbete görs redan, ibland utan att benämnas i termer av mänskliga rättigheter. Dessutom pågår ett aktivt utvecklingsarbete inom ramen för FN:s globala mål för hållbar utveckling, Agenda 2030, som till stor del syftar till att förverkliga de mänskliga rättigheterna. För att konkretisera vad mänskliga rättigheter innebär i en svensk lokal och regional kontext tog SKL 2017 fram en plattform för policy- och verksamhetsutveckling. Tanken med den så kallade MR-plattformen är att den ska kunna fungera som utgångspunkt, utvecklingsverktyg och uppslagsverk när ledningen i politik och förvaltning vill stärka det egna arbetet med mänskliga rättigheter.

För att ytterligare konkretisera och bredda MR-plattformens användningsområde publiceras nu 75 exempel på arbete med mänskliga rättigheter. Exempelen omfattar en kortfattad presentation och en länk till respektive webbplats för vidare information. MR-plattformens fyra aktörsskap – samhällsaktör, demokratiaktör, välfärdsaktör och arbetsgivare – bidrar indelning, och exemplen har sitt ursprung i både kommunal och regional verksamhet och i civilsamhället.

Innehåll

Uppdraget som samhällsaktör	6
Tio nycklar för en effektiv kommunikation om mänskliga rättigheter	6
Ledsagarservice i Laholms kommun.....	7
Tillgänglighetsdatabasen erbjuder information om tillgänglighet i vardagen	7
Nattstopp för ökad trygghet i kollektivtrafiken	8
Jönköping anlitar lekspecialister	8
Tillgänglighetspriset i Kalmar kommun	9
Katarina Taikonpriset – En utmärkelse för särskilda MR-insatser	9
Utmärkelsen "Årets volontär"	10
Stockholm Human Rights Award	10
Child 10 Award hyllar barnrättskämpar	10
Cykelprogram som för med sig många fördelar	11
ULVIS, Unga lär äldre att använda dator	11
Allas lika värde som grundprincip för Bohusläns museum	12
Jämställd snöröjning i Kalskoga.....	13
Utbildning för skolpersonal i att bemöta barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar	13
Radiopodden "Synsätt" ökar tillgänglighet och sprider information om synnedsättningar	14
"Tänk tanken" ska få fler att fatta medvetna resebeslut.....	14
Rättighetscentrum Norrbotten	15
Ronjabollen ska möjliggöra för tjejer i resurssvaga områden att spela fotboll...	15
Bästa Biennalen strävar efter att göra konst tillgänglig för alla	16
Föreningen Under Kevlaret arbetar för killars psykiska hälsa	16
Women on Wednesday, Halmstad.....	17
Destination Pride	17
Vilja förlag – för lättillgänglig information.....	18
Ensamkommandes förbund – en röst för nyanlända unga	18
Vägen vidare hjälper unga påverka sin framtid.....	18
Nätsmart – tips och råd för att förebygga övergrepp mot barn på internet	19
När något har hänt – en handbok för att stötta barn som har upplevt svåra händelser.....	19
MVP – ett program för våldsprevention i skolan	19
Nohate tar strid mot sexism och rasism på nätet	20
Uppdraget som demokratiaktör	21

SKL arbetar för att förebygga hot och hat mot förtroendevalda.....	21
Stöd till kommuner för demokratisk lokaluthyrning	22
MR-råd i Graz, Österrike	22
MR-beredning i Västra Götalandsregionen.....	23
Kommunstyrelsens råd för mänskliga rättigheter i Stockholms stad	23
MR-grupper i Alingsås kommun.....	24
Medskapande samråd för romsk inkludering	24
Montrealstadgan.....	25
Linköpings kommun deltar som fristad för hotade kulturutövare	25
Användardriven innovation för framtidens utmaningar	26
En halv miljon idéer – medborgarbudget	26
Kvinnocafé på Tensta konsthall	27
Lundaförslaget låter boende påverka i viktiga frågor	27
EU Human Rights Defenders Relocation Platform	27
Dialog med vykort gav fler kvinnor chans att påverka staden	28
Internationella bekantskaper: språkstöd och delaktighet.....	29
Handboken "Din skyldighet att informera och göra patienten delaktig"	29
Alla väljare – en lättläst sajt om politik	30
Mötesplats Otto – för att bryta utanförskap.....	30
Uppdraget som välfärdsaktör	31
Att involvera medborgare vid utveckling av indikatorer.....	31
Södertörnsanalysen belyser skillnader på lokal nivå	32
Bättre jämställdhetsarbete genom modell för benchmarking.....	32
People's Movement, Washington DC	33
Budget som det främsta verktyget för hållbart MR-arbete	33
Handlingsplan i Västra Götalandsregionen.....	34
Handlingsplan i Region Kronoberg	34
Plan för att förbättra HBTQ-personers livsvillkor år 2017-2021	35
Joining up for fundamental rights	35
Den europeiska koalitionen mot rasism och diskriminering ECCAR	36
Ett svenskt nätverk mot rasism och diskriminering	36
Strategisk utvecklingsplan mot diskriminering	37
Icke-diskrimineringsklausul i offentliga upphandlingar.....	37
Att beakta barnets rättigheter och perspektiv i styrning och ledning	37
Socialt ansvarstagande i offentlig upphandling.....	38
Hållbarhetskollen – för upphandlingar som respekterar mänskliga rättigheter ..	38

Kunskapscentrum för jämlik vård	39
En förälder blir till – ett verktyg för jämlikt föräldraskap genom utbildning och reflektion	39
Uppdraget som arbetsgivare	40
Utbildning inom mänskliga rättigheter för kommunanställda	40
Jämställdhets- och icke-diskrimineringsplan.....	41
Visselblåsarfunktion i Örebro kommun och de kommunala bolagen	41
Hundra möjligheter att rekrytera utan att diskriminera	42
En rättighetsbaserad skola genomsyras av barnkonventionen	42
Rättighetsreportrarna – ett upplevelsebaserat läromedel om FN:s barnkonvention.....	43
En arbetsplats för alla.....	43
Ett Dalarna för alla – en webbutbildning i inkluderande bemötande.....	43

Uppdraget som samhällsaktör

Kommunen eller regionen omfattar ett avgränsat geografiskt område. Som samhällsaktör får de mänskliga rättigheterna konsekvenser vid bland annat stadsplanering och hållbar utveckling inom territoriet. När ambitionen är att de mänskliga rättigheterna ska genomsyra en kommun eller region är det viktigt att människor känner till sina rättigheter, vet hur de kan göra anspråk på dem, och respekterar andras rättigheter. Det gäller samtliga som bor, verkar och arbetar där.

Dessutom är en viktig princip att människor ska involveras i de beslut som påverkar dem. Särskilt viktigt är att säkerställa att underrepresenterade grupper kommer till tals på lika villkor. För att nämna några specifika exempel handlar uppdraget som samhällsaktör bland annat om att bidra till ökade tillgänglighet till offentliga lokaler och allmänna platser, att verka för trygghet och frihet från diskriminering, att planera med hänsyn till underrepresenterade grupper, att involvera berörda medborgare i planering och utvecklingsprocesser, och att ta hänsyn och planera för kommande generationers rätt till social- och ekologisk hållbarhet.

Tio nycklar för en effektiv kommunikation om mänskliga rättigheter

EU:s MR-organ Fundamental Rights Agency (FRA) har lanserat ett verktyg med nycklar till stöd för bättre kommunikation om mänskliga rättigheter.

Nycklarna är utformade för att vara så konkreta som möjligt. Det handlar exempelvis om att lyfta fram den enskilda rättighetsbärarens egen röst istället för att bara tala om statistik. De flesta har lättare att relatera till en personlig historia än till siffror. En annan nyckel är att använda visuella hjälpmedel för kommunikation när det är möjligt, och en tredje är att tilltala människors kärnvärderingar genom att fokusera på de värden som ligger till grund för

mänskliga rättigheter. Det kan handla om att lyfta fram gemensamma värderingar som rättvisa eller jämlikhet när vi talar om exempelvis icke-diskriminering eller minoritetsrättigheter.

<https://fra.europa.eu/en/publication/2018/10-keys-effectively-communicating-human-rights>

Ledsagarservice i Laholms kommun

Ledsagarservice är en insats som syftar till att den enskilde ska få hjälp med att genomföra aktiviteter och bryta den isolering som ofta blir följd av en funktionsnedsättning. Efter att ha involverat rättighetsinnehavarna i utvecklingen av ledsagarservice har Laholms kommun beslutat att ta bort begränsningen i ledsagningstid. Den enskilde fick använda så mycket ledsagarservice som de själva ansåg sig behöva. Resultatet för brukaren var ökad livskvalitet. Den totala tiden för ledsagarservice ökade med 13% eller 35.000 kr. Resultatet för kommunen var minskad administration med cirka 14% av en heltidstjänst.

<http://www.laholm.se/nyheter/nyheter-2015/friare-ledsagartid/>

Tillgänglighetsdatabasen erbjuder information om tillgänglighet i vardagen

Tillgänglighetsdatabasen, TD, är en databas som erbjuder information om olika verksamheters fysiska tillgänglighet inför besök i butiker och restauranger, inom offentlig service samt i friluftsområden och på andra besöksmål. Huvudprincipen är att varje verksamhet ska beskrivas så väl att du själv kan avgöra om du kan besöka platsen eller inte.

Många av de mänskliga rättigheterna förverkligas genom kommunernas och landstingens arbete. De har ett särskilt ansvar att verksamheten kan användas av, vara begriplig samt tillgänglig för alla. Andra viktiga aktörer är företag och organisationer. TD sprider kunskap om att små

åtgärder kan skapa tillgängliga miljöer. Bristande tillgänglighet innebär diskriminering. Arbete med tillgänglighet leder till ökad hälsa, demokrati och delaktighet för invånarna.

<http://www.t-d.se/sv/TD2/>

Nattstopp för ökad trygghet i kollektivtrafiken

Sedan 2010 finns permanent i hela Kalmar län kollektivtrafiksinsatsen Nattstopp, som är en möjlighet för den som reser ensam med buss kvällstid att själv få stiga av mellan två ordinarie hållplatser. Nattstopp erbjuds längs bussens vanliga linjesträckning, från och med kl. 21 till och med sista turen. Chauffören avgör om det är trafiksäkert att kliva av på önskad plats, och syftet med Nattstopp är att öka tryggheten för dem som reser med kollektivtrafiken. Nattstopp drevs först på försök under 1 år i vissa områden inom Kalmar tätort. Effekten av Nattstopp mättes före och efter försöksperioden genom frågor kopplade till polisens trygghetsundersökningar. För de områden där Nattstopp prövades framgick tydligt att andelen som uppgav att de avstår att resa med kollektivtrafiken kvällstid minskade kraftigt med insatsen.

<https://www.kalmarlanstrafik.se/reseinformation/nattstopp/>

Jönköping anlitar lekexperter

Jönköpings kommun har som ett led i att utveckla sina lekplatser och lekmiljöer under en begränsad tid involverat 34 så kallade lekexperter mellan 3-12 år. Under tre dagar i samband med påsklovet fick lekexperterna vara delaktiga i kommunens utvecklingsarbete genom besök på flera lekplatser i centrala Jönköping. lekexperternas tankar, åsikter och kunskaper blev en del av åtgärdsprogrammet kopplat till kommunens lekplatsprogram. Ersättningen för uppdraget var antingen ett familjepass/entré på Borås Djurpark eller familjepass på Universeum i Göteborg.

<https://www.jp.se/article/barn-anlitas-som-lekexperter/>

Tillgänglighetspriset i Kalmar kommun

I februari 2015 beslutade kommunfullmäktige i Kalmar kommun om att inrätta ett årligt tillgänglighetspris. Priset ska lyfta fram och belöna förebilder och goda exempel i arbetet för en tillgänglig kommun där alla har möjlighet att delta på lika villkor. Priset kan erhållas av enskild person, grupp, förening, organisation eller företag vars insats haft eller har specifik betydelse för tillgängligheten. Pristagare utses av kommunstyrelsen och priset består av 15 000 kronor och ett diplom. Tidigare pristagare har uppmärksammats bl.a. för tillgänglighetsanpassning av lokaler och arbete för att ge barn med särskilda behov en rik och aktiv fritid.

Utöver tillgänglighetspriset delar Kalmar kommun årligen även ut ett jämställdhetspris, ett integrationspris samt ett internt jämställdhetspris bland kommunens anställda.

<https://kalmar.se/kommun-och-politik/hallbarhet-och-manskliga-rattigheter/sa-arbetar-vi-med-tillganglighet/kalmar-kommuns-tillganglighetspris.html>

<https://kalmar.se/kommun-och-politik/hallbarhet-och-manskliga-rattigheter/sa-arbetar-vi-med-jamstalldhet.html>

Katarina Taikonpriset – En utmärkelse för särskilda MR-insatser

Katarina Taikon-priset instiftades 2015 av Stockholms stad. Priset på 100 000 kronor är en årlig påminnelse om att det görs fantastiska insatser för att stärka de mänskliga rättigheterna i Stockholms stad. Priset delas ut på årsdagen av den första utgivningen av Katarina Taikons bok ”Zigenerskan”, 3:e oktober. Syftet med priset är att uppmärksamma och belöna de människorättsförsvarare som genom sitt arbete främjar och skyddar de mänskliga rättigheterna i Stockholms stad.

<http://www.stockholm.se/OmStockholm/Politik-och-demokrati/Sa-arbetar-kommunstyrelsen-/Kommunstyrelsens-rad-for-manskliga-rattigheter/Katarina-Taikon-priset/>

Utmärkelsen "Årets volontär"

Volontärbyrån hjälper människor och ideella organisationer att hitta varandra genom att förmedla ideella uppdrag och genom att utbilda och stödja föreningar i frågor om ideellt engagemang. 2017 delade Volontärbyrån ut utmärkelsen "Årets volontär" för första gången för att uppmärksamma det ideella engagemanget i Sverige. Vinnaren koras sedan dess årligen på FN:s Internationella frivilligdagen den 5 december. Forum är en intresseorganisation för socialt inriktade ideella organisationer i Sverige.

<https://www.volontarbyran.org/sida/aretsvolontar>

Stockholm Human Rights Award

Stockholm Human Rights Award är ett pris som sedan instiftandet 2009 delas ut årligen av International Bar Association, International Legal Assistance Consortium och Sveriges Advokatsamfund. Utmärkelsen delas ut till en person eller organisation som har gjort särskilt framstående insatser för att stödja demokratisk utveckling och mänskliga rättigheter. Tidigare pristagare omfattar bland andra tidigare chefsåklagare för FN-tribunalerna för Jugoslavien och Rwanda och Internationella brottmålsdomstolen (ICC).

<https://www.advokatsamfundet.se/SHRA/>

Child 10 Award hyllar barnrättskämpar

Varje år anordnar Stenbecks Stiftelse Child 10 Award & Summit för att hylla och stötta tio barnrättskämpar i deras kamp för att förhindra och förebygga övergrepp och utnyttjande av barn. Child 10 uppmärksammar de gräsrotshjältar som hjälper barn och som sprider kunskap om den komplexa situation som utsatta barn lever i. De tio pristagarna får möjlighet att samlas för att dela erfarenheter med varandra tillsammans med en utvald grupp experter, för att utforska nya sätt att sprida och skala upp deras påverkan. Pristagarna får även uppmärksamhet, bekräftelse och möjlighet till finansiellt stöd.

<http://www.hsstiftelse.se/child10/>

Cykelprogram som för med sig många fördelar

Jönköpings kommuns cykelprogram tar ett samlat grepp för hur Jönköpings kommun ska arbeta med cykelfrågor från 2017 med riktning mot 2022. Uttalade mål är att cyklisterna ska ha en god framkomlighet i hela kommunen och huvudcykelvägnätet ska ha minst samma täthet som huvudvägnätet för bil. Det ska vara tryggt och säkert att cykla i Jönköpings kommun och cykeln ska vara ett möjligt transportmedel för alla oberoende av ålder, kön och bakgrund.

Att satsa på ökad och säker cykling i Jönköpings kommun är en lönsam investering ur många aspekter: ökad jämlikhet, attraktivare miljöer, jämställdhet i transportsystemet och friskare befolkning ger stora ekonomiska, ekologiska och sociala vinster till samhället.

<https://www.jonkoping.se/download/18.74fef9ab15548f0b80014b1a/1494515971568/Cykelprogram%20f%C3%B6r%20J%C3%B6nk%C3%B6pings%20kommun.pdf>

ULVIS, Unga lär äldre att använda dator

ULVIS är en ideell förening där ungdomar mellan 16 och 29 år, med olika modersmål och goda kunskaper i svenska, lär vuxna grundläggande datakunskaper, att använda internet och att använda mobiltelefon.

Undervisningen sker i form av studiecirkel. I varje studiecirkel lär en ungdom ut till två vuxna. Idén är att alla tre ska ha samma modersmål, så att undervisningen vid behov kan ske på modersmålet. Förutom det primära målet att öka datorvanan hos en ovan målgrupp har verksamheten medfört en lång rad andra positiva effekter:

- Eleverna har lärt sig mer svenska och har lärt sig mer om det svenska samhället

- Datorhandledarna, som oftast varit invandrarungdomar i gymnasieåldern, har fått ökade kunskaper om det svenska samhället, tack vare det dagsaktuella kursmaterialet
- Elevernas nyfikenhet för internetsamhället har ökat
- En del elever har kommit i kontakt med sina släktingar utomlands för första gången
- Många elever har fortsatt att lära sig mer på egen hand. En del elever har skaffat sig egen dator efter kursen och fortsatt att träna hemma
- Projektet har inneburit en kontaktyta och goda relationer har skapats mellan generationer
- Goda relationer har skapats mellan människor från olika delar av världen. Goda relationer har även skapats mellan svenskar och invandrare

<http://www.ulvis.se/>

Allas lika värde som grundprincip för Bohusläns museum

Bohusläns museum i Västragötalandsregionen är ett exempel där en situation uppstod som aktualiserade en rättighetsdiskussion. Här var det fråga om att lobbyn på museet ibland kom att användas som värmestuga av människor som befinner sig i hemlöshet. Å ena sidan lyftes säkerhetsaspekter för medarbetare och ”krocken” med skolklasser i lobbyn. Å andra sidan började museet resonera om rätten till tak över huvudet och om vidgat deltagande, rätten till kultur och att de annars ofta pratar om svårigheten att nå nya grupper.

Bohusläns museum har uttalat att de har de mänskliga rättigheterna som sin värdegrund och ett rättighetsbaserat arbete som arbetsmetod. ”I vårt arbete värnar vi om allas rätt till kultur, identitet, synlighet och delaktighet. Kärnvärdet Mod tvingar oss att alltid ifrågasätta oss själva, våra beslut och vad Bohusläns museum erbjuder besökare, kunder och samverkanspartners. Vi kan inte säga att vi i varje situation är modiga – men vi strävar efter att våga göra annorlunda, att utmana tryggheten och att överraska för att vara relevanta och intressanta för

besökare och omvärld. Vi strävar efter att ha en egen röst i samhället; med hög integritet och en ambition att tänka i nya banor.”

<http://www.bohuslansmuseum.se/vara-varderingar/>

Jämställd snöröjning i Kalskoga

I Karlskoga insåg ett antal chefer att det är svårare att gå eller cykla genom tio centimeter snö än att köra bil. Nu plogas gångvägar, cykelvägar och busshållplatser före större bilvägar. Det gynnar framför allt kvinnor, eftersom fler kvinnor än män går, cyklar och åker kollektivt. Allt började med en jämställdhetsutbildning för avdelningschefer på Karlskogas samhällsbyggnadsförvaltning. När gatukontorets personal tittade närmare på vem det är som använder bil- respektive gång- och cykelvägar insåg de att prioriteringen får olika konsekvenser för kvinnor och män.

Genom förändrad prioritering ur jämställdhetsperspektiv blev staden mer tillgänglig för alla, inte minst barn och ungdomar som inte har valet att ta bilen.

<http://www.jamstall.nu/praktiska-exempel/samhallsplanering/jamstalld-snorojning-i-karlskoga/>

Utbildning för skolpersonal i att bemöta barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar

Norrtälje kommun satsar på att utbilda all skolpersonal – bl.a. lärare, pedagoger och rektorer – i att bemöta barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar som exempelvis ADHD och autism. Kommunen satsar på att vara en NPF-säker skolkommun 2025. Målet är att minska skolfrånvaron och att alla elever ska klara av att ta en gymnasieexamen.

Fram till 2020 ska Norrtälje kommun även se över skol- och förskolelokaler för att bättre anpassa miljön efter barnens behov. Detta ska ske bland annat genom ”intryckssanering” för intryckskänsliga elever. Norrtälje kommun påtalar att satsningen inte bara gynnar barn med NPF, utan att det som fungerar för barn

och elever med NPF är bra för alla. Att arbeta för att alla ska klara skolan är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för barn och unga i vårt samhälle.

<https://www.norrtalje.se/nyheterna/2018-02/en-skola-for-alla/>

Radiopodden ”Synsätt” ökar tillgänglighet och sprider information om synnedsättningar

Region Jönköpings län har lanserat en podd för personer med synnedsättning och deras anhöriga. I podden ”Synsätt” diskuterar och samtalar en synpedagog och en kurator, om syn och synnedsättning. De tar upp alltifrån hur det är att få en synnedsättning till vad man behöver lära sig för att leva utifrån nya förutsättningar i vardagen. Upphovsmakarna hoppas att personer med synnedsättning och deras närstående genom att lyssna på ljudfilerna i lugn och ro kan få information och kunskap. Förhoppningen är också att all sjukvårdspersonal ska berätta om podden när det uppstår frågor om synnedsättning och synhjälpmedel”.

<https://www.1177.se/Jonkopings-lan/Fakta-och-rad/Mer-om/Radiopodden-Synsatt/>

”Tänk tanken” ska få fler att fatta medvetna resebeslut

Region Örebro län har inom projektet Hållbart resande i Örebroregionen lanserat satsningen ”Tänk tanken”. Tänk tanken-budskapet vill inspirera till att inte ta bilen slentrianmässigt utan att inför varje resa fundera om det går att åka kollektivtrafik, cykla eller gå istället.

Som en del av projektet lyfter regionen fram många olika exempel på vinster med minskade bilresor. På webbplatsen finns även jämförelser hur mycket en vanlig människa och en vanlig arbetsplats kan spara och förbränna genom att resa hållbart och lämna bilen hemma. Regionen har även lanserat ett verktyg i form av mötesplanerare där du anger tid och plats för ett planerat möte samt vilka orter deltagarna reser från. Du får förslag på mötestid med kortast möjliga res- och väntetid för alla deltagare.

<https://tanktanken.nu/>

Rättighetscentrum Norrbotten

Rättighetscentrum Norrbotten är en antidiskrimineringsbyrå som samarbetar med andra antidiskrimineringsbyråer runt om i landet genom organisationen Sveriges Antidiskrimineringsbyråer (SADB). Rättighetscentrum Norrbotten erbjuder information och utbildning till arbetsplatser inom offentlig, privat och ideell sektor samt till skolor av olika slag och till föreningar. Utbildningarna syftar till att ge deltagarna möjligheter att inhämta kunskaper om och reflektera kring mångfald (i mycket bred mening) och diskriminering som har sin grund i etnisk tillhörighet, funktionsnedsättning, kön, könsidentitet och könsuttryck, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning och ålder.

<https://rattighetscentrum.se/norrbotten/>

Ronjabollen ska möjliggöra för tjejer i resurssvaga områden att spela fotboll

Ronja FK är en ideell förening i Uppsala som arbetar aktivt med integrations- och jämställdhetsfrågor för barn och ungdomar med fotboll som verktyg. Ronja FK är uppdelad i två verksamhetsområden:

Ronjabollen och Drive-in: Ronjabollen är ett fotbollsprojekt för tjejer i åldrarna 8-15 som bor i resurssvaga områden i Uppsala. Ronjabollen vill att fler tjejer ska få möjligheten att vara fysiskt aktiva och få en meningsfull fritid. Syftet med Ronjabollen är att öka delaktighet och handlingsutrymme för tjejer som lever långt ifrån idrottsrörelsen. Drive-in är ett fotbollsprojekt för killar i åldrarna 8-25 som bor i Gottsunda. Ändamålet med projektet är att arbeta i förebyggande syfte för ungdomar som saknar en meningsfull fritid, och/eller riskerar att hamna i ett utanförskap. Därför är aktiviteterna förlagda på lördagskvällar.

Ronja Akademi: Ronja Akademi är för tjejer i åldrarna 12-15 som är aktiva i en fotbollsförening och vill satsa mer på fotbollen. Syftet är att verka för en mer jämställd idrott i Uppland.

<https://www.arvsfonden.se/projekt/ronjabollen-20>

Bästa Biennalen strävar efter att göra konst tillgänglig för alla

Bästa Biennalen är ett initiativ som sedan starten 2013 genomförs vartannat år med syfte att tillgängliggöra konst för alla. Sedan 2016 är Ystads konstmuseum huvudman för biennalen med stöd av Region Skåne och Kulturrådet. Aktiviteter äger rum över hela Skåne med workshops och live art-happenings, visningar, föreläsningar och konstnärssamtal. Arrangörer omfattar allt från konsthallar till museum och enskilda events, öppnar dörrarna för konstupplevelser runt om i Skåne. Bästa Biennalen är även en plattform där konstnärer och konstinstitutioner experimenterar och hittar nya sätt att möta sin publik. Ett uttalat mål är att aktivt motverka diskriminering på kulturscenen och att tillsammans med de främsta på jämställdhetsutvecklingsområdet ta fram skräddarsydda utbildningar för alla konstorganisationer som medverkar i Bästa Biennalen.

<http://bastabiennalen.se/>

Föreningen Under Kevlaret arbetar för killars psykiska hälsa

Under Kevlaret är en ideell förening som arbetar mot machokultur samt förebyggande, opinionsbildande och stödjande för killars psykiska hälsa. Projektet grundades 2016 och består av personer som frivilligt och engagerat vill hjälpa till i kampen mot machokultur - för killars psykiska hälsa. Syftet med "Under Kevlaret" är att ifrågasätta machokulturen, driva stödjande verksamhet för killar och att sprida budskapet om att under ytan så är vi allihopa precis lika mycket människa, med samma mänskliga behov. Föreningen arbetar utifrån ett flertal verksamheter:

- En stödchatt som är tänkt att utgöra en trygg plats där killar kan prata om sitt mående och sina tankar och där det går bra att vara anonym
- Grabbsnack, en förlängning av chatten i form av ett forum på hemsidan där killar kan prata av sig och starta diskussionstrådar
- En sluten Facebookgrupp för samtal och funderingar
- ”Manskligt”, som är en medieplattform där erfarenheter och berättelser delas i syfte att motverka machokultur och ifrågasätta maskulinitetsnormer. Inom arbetet med Manskligt ger Under Kevlaret även ut en podcast där de varje vecka diskuterar ämnen som känslor, sexualitet, ångest, glädje och kärlek
- Föreläsningar på ex. skolor och arbetsplatser

<http://underkevlaret.se/>

Women on Wednesday, Halmstad

Women on Wednesday (WOW) är ett kvinnligt nätverk som sedan starten 2013 bedriver arbete med fokus på att stödja nyanlända kvinnor, oavsett bakgrund, att gå ifrån arbetslöshet till arbete. Genom kontakter och relationer blir livet rikare och lättare. WOW erbjuder just detta – en ökad kontaktyta och mötesplats för människor genom lunchmöten och systerprogram. Med en gemensam insats, kunskap och utbyte av personliga erfarenheter skapas förståelse, och deltagarna hjälps åt att arbeta mot individuella mål och ambitioner.

<http://wow.hemsida24.se/>

Destination Pride

Destination Pride är en hemsida som rankar destinationer i världen baserat på hur trygga de är som resmål för HBTQ+-personer. Utifrån lagstiftning och tillgång till rättigheter i kategorierna marriage equality, sexual activity laws, gender identity protections, anti-discrimination laws, civil rights and liberties och social media sentiment kan var och en bilda sig en uppfattning om hur situationen ser ut i den stad hen ska besöka.

<https://destinationpride.org/>

Vilja förlag – för lättillgänglig information

Genom att läsa utvecklar man sitt språk. Och språket är viktigt för att kunna göra sin röst hörd. Vilja förlag ger ut böcker på lättläst svenska, exempelvis för att använda i SFI, av specialpedagoger, inom äldreomsorgen eller på Komvux. Böcker som till sitt innehåll är relevanta för en vuxen person. Böcker som varken dumförklarar eller förlöjligar. Och självklart böcker som ger lust att läsa. Ger lust att vilja utveckla sitt språk.

<https://www.viljaforlag.se/>

Ensamkommandes förbund – en röst för nyanlända unga

Ensamkommandes förbund är en organisation, som med stöd från bl.a. Arvsfonden HM Drottning Silvias Stiftelse, Malmö stad och Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, bedriver verksamheter för nyanlända unga. Man driver bl.a. projektet *Tillsammans för en meningsfull fritid* som syftar till att ge ungdomar möjlighet att bygga ett socialt nätverk med meningsfulla kontakter och få tillgång till det svenska föreningslivet. Ungdomarna får åka på utflykter och läger, högtidsfiranden organiseras och ungdomarna får hjälp att komma i kontakt med föreningar som passar deras intressen.

<https://ensamkommandesforbund.se/>

Vägen vidare hjälper unga påverka sin framtid

Vägen vidare är ett projekt som finansieras av Arvsfonden, som har till syfte att ge unga nyanlända verktyg för att ”ta sig vidare” i livet och kunna påverka sitt liv och sin framtid. Verksamheten fokuserar på att stötta målgruppen på följande områden: framtidsskola, körkortsteori, migrationsstress, asylrådgivning, sex och samlevnad, svenska, matlagning samt faddrar.

<https://ensamkommandesforbund.se/projekt/>

Nätsmart – tips och råd för att förebygga övergrepp mot barn på internet

Internet har blivit en naturlig del av barns vardag. Det har gett barn större tillgång till världen utanför, men samtidigt gett omvärlden större tillgång till våra barn. I syfte att förebygga och förhindra att sexuella övergrepp begås mot barn på internet har Rädda barnen tillsammans med bl.a. barnpsykologer och polis tagit fram ett stöd som vänder sig till föräldrar och andra vuxna som ska stötta och vägleda barn till en trygg vistelse på internet.

<https://www.raddabarnen.se/rad-och-kunskap/foralder/natsmart/>

När något har hänt – en handbok för att stötta barn som har upplevt svåra händelser

Rädda Barnen har tagit fram en handbok där psykologer svarar på frågor om vad barn som har upplevt svåra händelser behöver, hur de kan må och vad vuxna kan göra för att hjälpa. Innehållet i handboken bygger på forskning och erfarenheter av att möta och behandla barn som har upplevt svåra händelser. Handboken När något har hänt vänder sig till den som möter barn i sitt arbete eller på annat sätt. Den kan vara ett stödverktyg för exempelvis lärare, socialsekreterare, fotbollstränare eller för den som har uppdrag som god man.

<https://www.raddabarnen.se/rad-och-kunskap/foralder/nar-nagot-har-hant/>

MVP – ett program för våldsprevention i skolan

Nästan varannan person i Sverige kommer någon gång under sin livstid att utsättas för våld. Mentors in violence prevention, MVP, är ett material för skolan framtaget av organisationen MÄN. MÄN har som övergripande vision att verka för en jämställd värld utan våld, bl.a. genom att förändra destruktiva normer kring maskulinitet.

Materialet MVP består av flera delar, bl.a. en lektionsserie, kampanjarbete, utbildning, handledning och uppföljning. MVP använder dialog och reflektion

för att förändra de sociala normer som möjliggör våld. Materialet vänder sig till åldersgruppen 13 till 16-åringar i syfte att förebygga våld så tidigt som möjligt, innan våldsamma lösningar har blivit praktik. MVP tar ett samlat grepp och berör bl.a. mobbing, homofobi, våldtäkt och sexuella trakasserier, kränkande initieringsritualer, ”skojbråk” och våld i nära relationer.

<https://mfj.se/mvp/>

Nohate tar strid mot sexism och rasism på nätet

Rasistiska och sexistiska budskap, elakheter, trakasserier och mobbning har blivit en ovälkommen del av livet på nätet för många. Särskilt utsatta är barn och unga. För att stärka dem och ge dem verktyg att hantera och motverka näthat, driver Statens medieråd kampanjen No Hate Speech Movement.

Kampanjen vill uppmuntra till kritiskt tänkande i relation till medier och sätter särskilt fokus på bilder i ett omfattande material som synliggör sexismen i bilder som sprids på internet. Man har även tagit fram ett pedagogiskt bildmaterial om propaganda och bilders makt samt texter och poddar om rasism. Nohate kan med fördel användas i klassrummet och omfattar stöd till lärare.

<https://statensmedierad.se/index.html>

Uppdraget som demokratiaktör

Att de mänskliga rättigheterna främjas är viktigt för att vi ska kunna upprätthålla ett demokratiskt samhälle. I Sverige har den lokala och regionala representativa demokratin de politiska partierna som bas. Det är i fria, allmänna och hemliga val som medborgare utkräver ansvar för tidigare politik och beslutar om vilket parti som ska företräda dem den kommande mandatperioden. Att säkerställa de mänskliga rättigheterna kräver ett långsiktigt politiskt åtagande. Viktigt för den lokala och regionala demokratin är därför att skapa processer som bidrar till tillit till den representativa demokratin och dess utövare. Men också att tilliten i samhället bygger på en horisontell tillit grupper och människor emellan. Ett tydligt och långsiktigt arbete med de mänskliga rättigheterna kan öka engagemang och deltagande i utformningen av samhället. För att nämna några specifika exempel handlar uppdraget som demokratiaktör bland annat om att säkerställa demokratiska mekanismer såsom åsiktsfrihet, mötesfrihet och delaktighet. Det handlar också om att se till att information kommuniceras på ett sätt som är tillgängligt för alla, att säkerställa system för öppen granskning av beslutsfattare, att se medborgares kunskaper som en resurs i utvecklingen av lokalsamhället, att bidra till konfliktlösning i komplexa samhällsfrågor, och med mötesplatser för människor med olika bakgrund, samt att säkerställa att förtroendevalda har kunskap om mänskliga rättigheter.

SKL arbetar för att förebygga hot och hat mot förtroendevalda

Undersökningar från bl.a. BRÅ och SKL visar att det har blivit allt vanligare att personer med politiska förtroendeuppdrag utsätts för trakasserier, hatfulla kommentarer och i vissa fall rena hot. SKL gör en satsning för att stärka de förtroendevaldas möjlighet att verka i sitt demokratiska uppdrag. I arbetet ingår att stödja medlemmarna i att förebygga och trygga genom systematisk utveckling för att undvika hot och hat mot förtroendevalda.

<https://skl.se/demokratiledningstyrning/politiskstyrningfortroendevalda/hothatvaldmotfortroendevalda.378.html>

Stöd till kommuner för demokratisk lokaluthyrning

Sveriges kommuner spelar en viktig roll för att skapa goda förutsättningar för ett rikt kulturliv och idrotts- och fritidsaktiviteter för barn och unga, och i många kommuner finns också en uttalad politisk ambition att kommunens lokaler ska användas så mycket som möjligt, istället för att stå tomma. De flesta kommuner upplåter därför emellanåt sina idrottsanläggningar, skolor, föreläsningssalar, teatersalonger och andra samlings-salar, för olika sammankomster.

Måste en kommun upplåta sina lokaler till alla som vill hyra, eller finns det utrymme för att säga nej? SKL har tillsammans med Center mot våldsbejakande extremism tagit fram en skrift med goda råd för att navigera med demokratiaspekten i åtanke.

<https://webbutik.skl.se/sv/artiklar/rad-vid-lokaluthyrning.html>

MR-råd i Graz, Österrike

För att omsätta visionen att bli Europas första MR-stad valde staden Graz att organisera arbetet i olika typer av rådgivande forum med mandat och legitimitet att driva frågor om mänskliga rättigheter inom sina respektive områden. Det finns idag ett övergripande MR-råd i staden som består av 30 medlemmar utsedda av stadens borgmästare. Rådet har som uppgift att vara pådrivande i arbetet med mänskliga rättigheter och består av representanter från olika politiska partier, kommunala tjänstemän, polisen, jurister/åklagare, journalister, civilsamhällsorganisationer och så vidare. Graz har även liknande råd som specifikt fokuserar på migranters situation samt ett råd för interreligiösa frågor. Det finns flera enheter inom staden som arbetar med mänskliga rättigheter, bland annat en integrationsavdelning och en avdelning som arbetar med fred och konfliktlösning. Arbetets organisation visar på ett inkluderande arbetssätt

som inbjuder externa aktörer att driva på stadens arbete för att respektera, skydda och uppfylla mänskliga rättigheter.

<http://www.etc-graz.at/typo3/index.php?id=1011>

MR-beredning i Västra Götalandsregionen

Västra Götalandsregionen har inrättat en beredning för mänskliga rättigheter. Beredningen har uppdraget att ta initiativ, utarbeta förslag, vara remissorgan och rådgivare till regionstyrelsen i frågor som rör mänskliga rättigheter. Avdelning mänskliga rättigheter är tjänstemannastöd för att förverkliga det uppdraget. Beredningen arbetar bland annat med att:

- stödja utvecklingen av ett systematiskt arbete för mänskliga rättigheter,
- lyfta fram fördelarna för individen och organisationen med ett rättighetsbaserat arbetssätt,
- driva på arbetet för att förhindra diskriminering som har samband med kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Västra Götalandsregionen har vidare tagit fram en konkret handlingsplan, ”För varje människa”, som omfattar mål, åtgärder, och strategiska insatser för till exempel fysisk tillgänglighet, barnets rättigheter, delaktighet, icke-diskriminering och jämlikhet. Handlingsplanen riktar sig både till medarbetare och invånare.

<http://www.vgregion.se/om-vgr/organisation-och-verksamhet/manskliga-rattigheter/>

Kommunstyrelsens råd för mänskliga rättigheter i Stockholms stad

Kommunstyrelsens råd för mänskliga rättigheter är ett rådgivande organ för kommunstyrelsen som berör frågor kring mänskliga rättigheter. Det är vidare ett forum för dialog mellan stockholmarna och stadens förtroendevalda i frågor

kring mänskliga rättigheter och verkar för att öka kännedomen om mänskliga rättigheter. Rådet samverkar också med stadens nämnder och bolagsstyrelser kring behov av utbildning för stadens medarbetare och förtroendevalda i mänskliga rättigheter.

<http://www.stockholm.se/OmStockholm/Politik-och-demokrati/Sa-arbetar-kommunstyrelsen-/Kommunstyrelsens-rad-for-manskliga-rattigheter/>

MR-grupper i Alingsås kommun

Alingsås kommun erbjuder så kallade MR- grupper, där nyanlända flyktingar från olika språkgrupper träffas för att tillsammans med en handledare diskutera frågor som rör mänskliga rättigheter.

Syftet med dessa träffar är att skapa ett forum där de grundläggande mänskliga rättigheterna behandlas, och där frågor kring exempelvis barnuppfostran, samlevnad och diskriminering kan tas upp och diskuteras. Till stöd och diskussionsunderlag har Alingsås kommun tagit fram en informationsskrift som finns tillgänglig på ett flertal olika språk.

<https://www.alingsas.se/utbildning-barnomsorg/integration-nya-svenskar/detta-far-du-hjalp-med/grupper-i-manskliga-rattighete>

Medskapande samråd för romsk inkludering

Tre pilotkommuner, Luleå, Göteborg och Linköping, har genomfört en utvecklingsresa för att medskapa hållbara, kvalitativa och systematiska samråd för romsk inkludering och för att främja romers mänskliga rättigheter. Strukturen och samrådsformen har vuxit fram i en medskapandeprocess där romer, politiker och tjänstemän har deltagit. Centralt är att målgruppen själv har fått sätta agendan om romers behov och frågor. Arbetet visar tydligt att det är fullt möjligt att med flera perspektiv närvarande aktivt gå in i de komplexa frågorna på ett framgångsrikt sätt och medskapa hållbara lösningar. Att tillsammans möta de strukturella hinder som skapar marginalisering av romer

och jobba med dem på djupet utan att vika undan för det svåra och fördomsfulla som finns i frågan.

<https://skl.se/demokratiledningstyrning/manskligarattigheterjamstallldhet/nationellaminoriteter/samradsformerromskinkludering.698.html>

Montrealstadgan

Montrealstadgan togs fram av- och för medborgare med stöd av experter i samband med demokratiarbete som bedrevs i Montreal 2002-2014).

Montrealstadgan tydliggör invånarnas rättigheter och skyldigheter och den blev en utgångspunkt i det vidare arbetet med demokrati och mänskliga rättigheter. Stadgan, som är översatt till 11 olika språk, är ett juridiskt bindande kontrakt som inkluderar alla som bor eller vistas i staden, oavsett medborgarskap. Den bygger på de grundläggande rättigheterna: respekt för människans värdighet, jämlikhet, integration, tolerans och rättvisa. ”De gemensamma värderingarna är väsentliga för ansvarsfulla, produktiva och harmoniska relationer mellan medborgare och staden” skriver man.

http://ville.montreal.qc.ca/pls/portal/docs/page/charte_mtl_fr/media/documents/charte_montrealaise_english.pdf

Linköpings kommun deltar som fristad för hotade kulturutövare

Städer runt om i världen har sedan 1990-talet erbjudit hotade författare och konstnärer en fristad. Det finns fristäder på ett 60-tal platser i världen, de flesta i Europa, ett 20-tal i Sverige och fler städer är på gång. Städerna finns samlade i det internationella nätverket ICORN – International Cities Of Refuge Network. På ICORNs hemsida finns en förteckning över anslutna fristäder. Att vara fristad innebär för Linköpings kommun att man under två år erbjuder en person ett stipendium, ett tryggt boende samt kontakt med nätverk i staden och regionens kulturliv. Syftet är att personen fritt ska kunna utvecklas inom sitt konstområde. Stipendiet ska gå till en författare, musiker, bildkonstnär,

tecknare, scenkonstnär som är utsatt för censur och/eller förföljelse i sitt hemland.

<http://www.linkoping.se/kommun-och-politik/manskliga-rattigheter/fristad-linkoping/>

<http://www.kulturradet.se/sv/verksamhet/Handbok-for-fristadsforfattare/Svenska-fristader/>

<https://www.icorn.org/icorn-cities-refuge>

Användardriven innovation för framtidens utmaningar

För att möta framtidens utmaningar behövs nya sätt att tänka och en djupare förståelse för vad som skapar värde för våra invånare. Vi behöver också skapa nya och smartare samhällstjänster. Tjänstedesign är ett samlingsbegrepp för en verktygslåda för metoder att involvera brukaren i utvecklingen av deras service. SKL har beskrivit metoderna framförallt i dokumentationen från projektet Förändra radikalt men också i en särskild webbportal innovationsguiden.se.

<http://webbutik.skl.se/sv/artiklar/forandra-radikalt-2.html>

<http://innovationsguiden.se>

En halv miljon idéer – medborgarbudget

Nässjö kommun arbetar med medborgarbudget i projektet ”En halv miljon idéer”. Projektet påbörjades i ett första planeringsområde under 2017 med att medborgare kunde inkomma med förslag och idéer till förändring, prioritering och arbete med utveckling av den fysiska miljön. I dialog med den som inkommit med förslaget bearbetar och finslipar kommunen idéerna och ser till att de ryms inom beslutade ramar. Därefter följer en omröstning där de boende i planeringsområdet får vara med och bestämma vilket förslag som ska genomföras. Budgeten är på 250 000 kr.

<https://nassjo.se/nassjo-vaxer/utveckling-i-nassjo/en-halv-miljon-ideer.html>

Kvinnocafé på Tensta konsthall

Tre dagar per vecka anordnar Tensta konsthall så kallat Kvinnocafé. Det är ett forum där kvinnor från Järvaområdet möts för att arbeta med olika typer av hantverk och slöjd. Genom det gemensamma handarbetet möjliggörs ett tryggt rum där samtalet och utbytet av erfarenheter står i centrum. Det hantverkskunnande som kvinnorna i gruppen redan besitter plockas upp och på så sätt delas kunskap och lärarrollen alternerar.

Pedagoger från den ideella organisationen Hemslöjden kopplas ihop med lärarna som stärks i att hitta strategier för att förmedla kunskap. Kvinnocaféet är en förtrolig mötesplats fri från krav, kostnader och kommersiella intressen. Sådana rum där kvinnor villkorslöst kan ta plats saknas generellt i stadsbilden och är en viktig grund i civilsamhället.

<http://www.tenstakonsthall.se/?kvinnocaf>

Lundaförslaget låter boende påverka i viktiga frågor

Lundaförslaget innebär att medborgare i kommunen kan lämna ett skriftligt förslag på utveckling eller förändring via en e-tjänst på lund.se, eller via ett inskickat brev. Man kan lämna förslag inom de områden som kommunen beslutar om, bland annat stadsplanering, miljö, turism, näringsliv, äldreomsorg, barnomsorg och skola samt kultur- och fritidsverksamhet. När förslaget är granskat och publicerat på lund.se kan andra medborgare gå in och kommentera eller rösta på förslaget. Om minst 100 personer röstar på stödjer förslaget inom en period av 60 dagar, så lämnas det vidare till berörd nämnd eller kommunfullmäktige.

<https://www.lund.se/kommun--politik/politik-och-demokrati/dialog-och-synpunkter/lundaforslaget/>

EU Human Rights Defenders Relocation Platform

EU-kommissionen tog efter en kartläggning av befintliga program för stöd till människorättsförsvarare initiativ till en gemensam plattform för insatser som

bedrivs för målgruppen. Detta för att på ett mer effektivt sätt koordinera samarbete mellan aktörer som stödjer människorättsförsvarare och erbjuder tillfällig omlokalisering vid akut fara. Enligt EU:s riktlinjer bör EU-länderna tillhandahålla "åtgärder för snabbt stöd och skydd för människorättsförsvarare i fara i tredjeländer, till exempel vid behov utfärdande av akuta viseringar och underlättande av tillfälligt skydd i EU-medlemsstater." Plattformens medlemmar omfattar universitet, icke-statliga organisationer, internationella organisationer, städer och kommuner. Medlemmarnas mångfald är en styrka som speglar behovet av en mångfacetterad strategi för att stödja tillfällig omlokalisering av människorättsförsvarare i fara.

<https://www.hrdrelocation.eu/>

Dialog med vykort gav fler kvinnor chans att påverka staden

När Mariaplan i Göteborg skulle byggas om ville trafikkontoret och stadsdelsförvaltningen ta del av medborgarnas synpunkter och idéer inför ombyggnationen. Ett vanligt forum för detta är stormöten, som ofta lockar en homogen skara medborgare bestående av i huvudsak män. För att skapa en jämlik samhällsplanering, där alla medborgare ges samma möjligheter och rättigheter till inflytande, behövs synpunkter från fler grupper. Efter en kartläggning av underrepresenterade målgrupper initierades en jämställdhetsintegrerad medborgardialog. En metod som användes var vykort som skickades ut till ett representativt urval av invånarna. På vykortet fanns frågan "hur vill du förbättra Mariaplan?" och en färdigtryckt bild av hur trafikkontoret tänkte sig att platsen kunde se ut i framtiden. Mottagarna kunde både rita på bilden och svara i text, innan de skickade tillbaka vykortet. Projektgruppen tog även kontakt med lokala näringsidkare och intressegrupper för exempelvis funktionsvariationer.

Man fick in synpunkter från 110 personer, betydligt fler än vad man bedömer att man skulle fått in genom endast stormöten. Dessutom var det fler svar från kvinnor än från män och relativt bra åldersspridning. Målet med dialogen var att

skapa en plats där både kvinnor och män, pojkar och flickor vill vistas med ökad trafiksäkerhet, fler sittplatser, bättre belysning, färre parkeringsplatser och mer grönska.

<http://www.jamstall.nu/praktiska-exempel/samhallsplanering/dialog-med-vykort-gav-fler-kvinnor-chans-att-paverka-staden/>

Internationella bekantskaper: språkstöd och delaktighet

Internationella Bekantskaper (IB) är ett partipolitiskt och religiöst obundet nätverk som arbetar mot visionen ”ett Sverige där alla är bekväma i det svenska språket och delaktiga i samhället”. IB arbetar med att skapa kontakter mellan personer som talar svenska och personer som vill lära sig svenska för att etablera sig i det svenska samhället. Att kunna tala majoritetsspråket gör det lättare att vara delaktig i den svenska vardagen och lättare att bli valbar på den svenska arbetsmarknaden. I syfte att främja delaktighet och jämlikhet bedriver IB exempelvis språkcafé, läxhjälp, ”svenska med baby”, språkstöd till ungdomar som går gymnasieförberedande program och internationella träffar.

<http://www.bekantskaper.se/>

Handboken ”Din skyldighet att informera och göra patienten delaktig”

Socialstyrelsen har tagit fram en handbok för vårdgivare där läsaren ges en samlad beskrivning av lagstiftning, föreskrifter och andra regler som gäller patientens ställning och rätten till information, delaktighet och kontinuitet. En god vård ska bland annat kännetecknas av att den är individfokuserad, jämlik och säker. Den ska genomföras i samråd och med respekt för patientens självbestämmande och integritet. En delaktig patient kan lättare medverka till att målen med vård och behandling uppnås och att säkerhetsrisker kan förebyggas.

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2015/2015-4-10>

Alla väljare – en lättläst sajt om politik

Myndigheten för tillgängliga medier driver webbplatsen “Alla väljare”, med lättläst nyhetsinformation om politik. Webbplatsen är byggd för att ha hög tillgänglighet. Den information som finns är alltid formulerad på ett sätt som många ska ha möjlighet att förstå och kan översättas till en lång rad språk. Det går också bra att lyssna på texten.

På webbplatsen finns förutom nyheter bland annat lättläst information om hur det går till att rösta och om politik i Sverige och på EU-nivå.

www.allavaljare.se

Mötesplats Otto – för att bryta utanförskap

Organisationen Ensamkommandes förbund, i samarbete med Malmö stad och ABF, anordnar sedan 2014 mötesplatsen Otto. Otto är en mötesplats i Malmö där ensamkommande och nyanlända unga är den primära målgruppen, men mötesplatsen är öppen för alla att besöka. Tanken är att nya kontakter och vänskapsband ska kunna knytas på Otto.

På Otto står hela tiden målgruppens behov och önskemål i centrum, och aktiviteterna anpassas efter besökarna. Flexibilitet, kreativitet och våga prova har varit lyckosamma metoder i verksamheten. Man erbjuder bl.a. läxhjälp, cv-skrivning, infokvällar, asylrådgivning, språkundervisning, matlagning och workshop om jämställdhet, sex och relationer. Det går även bra att ”bara” fika, eller spela pingis, biljard, tv-spel och liknande. Mötesplatsen har dryga 50 besökare per dag, och majoriteten är unga med erfarenhet av flykt.

<https://ensamkommandesforbund.se/motesplats-otto/>

Uppdraget som välfärdsaktör

I Sverige har kommunerna och regionerna en viktig roll att spela när det gäller att skapa genomslag för FN:s konventioner om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. Sådana rättigheter är till exempel rätten till utbildning, bostad, arbete och bästa möjliga hälsa. Hur dessa rättigheter ska förverkligas är sedan föremål för lokala och regionala politiska beslut. Det kan då uppstå konflikter mellan målsättningen att uppfylla mänskliga rättigheter och de resurser som finns att tillgå. Detta förklarar varför dessa rättigheter ofta formuleras som ett uppdrag att främja en rättighet. Mänskliga rättigheter fungerar här som en viktig utgångspunkt för ett proaktivt arbete som leder till minskade kvalitetsbrister och ett mer effektivt resursutnyttjande. För att nämna några specifika exempel handlar uppdraget som välfärdsaktör bland annat om att integrera systematiskt arbete för att säkerställa mänskliga rättigheter i bl.a. budget och policydokument, samt att man systematiskt följer upp, analyserar och rapporterar resultat utifrån ett rättighetsperspektiv. Det handlar också om att utveckla ledarskap baserat på MR, implementera icke-diskriminering i alla verksamheter, säkerställa allas behov av stöd och service med särskild hänsyn till utsatta individer och grupper, involvera människor i planering och utveckling av verksamheter, säkerställa rättssäkerhet och transparens, samt att se till att leverantörer och upphandlingar lever upp till mänskliga rättigheter.

Att involvera medborgare vid utveckling av indikatorer

Staden York har genom att bjuda in olika aktörer i nätverk, utvecklats till en MR-stad. Staden har använt sig av en så kallad PANEL-approach - Participation, Accountability, Non-discrimination, Empowerment och Law - och har bjudit in till ett bredare deltagande i stadens människorättsarbete bland annat att utveckla stadens indikatorer. Staden har därmed kommit ifrån toppstyrning i frågan, till förmån för ett mer flerdimensionellt förhållningssätt med förankring i lokala förutsättningar och plats för fler aktörer.

<https://skl.se/download/18.4c08281315804c0a2dd4a6a9/1478532805318/A-Case-Study-of-York-Paul-Gready-Emily-Graham-Eric-Hoddy-Rache-Pennington-final.pdf>

Södertörnsanalysen belyser skillnader på lokal nivå

Södertörnsanalysen är ett verktyg som gör det enklare att belysa skillnader, likheter och trender på kommunal och regional nivå. Verktöget är inspirerat av stiftelsen [GAPminders](#) (mest känd genom Hans Rosling) arbete med att tillgängliggöra och visualisera statistik kring global utveckling. GAPminders jämförelser mellan världens länder har ersatts med små geografiska områden på Södertörn. Det innebär att man med enkelhet nu kan jämföra Alby med Flemingsberg, Tyresö Centrum och Handen över tid. Till visualiseringen av statistik har ett antal kartor tagits fram för att illustrera trender rumsligt. Södertörnsanalysen erbjuder kommunerna ett gemensamt verktyg som visualiserar statistik och kopplar den till geografiska områden. Syftet är att ge planerare, beslutfattare, konsulter, forskare, invånare och andra aktörer en översiktlig bild av utvecklingen i kommunen, regionen och i lokala områden. Förhoppningen är att detta ska utvecklas vidare och i längden stärka samverkan mellan regionala aktörer för en bättre integrering av lokal och regional planering.

<http://sodertornsmodellen.com/sodertornsanalysen>

Bättre jämställdhetsarbete genom modell för benchmarking

Benchmarking är en metod för förbättringsarbete genom systematiska jämförelser och ömsesidigt lärande. I den här modellen tillämpas metoden för att utveckla jämställdhetsarbete i kommunerna.

Jämställdhetsintegrering innebär att ett jämställdhetsperspektiv införlivas i all planering, beslut, genomförande och uppföljning av en verksamhet. Att arbeta med jämställdhetsintegrering är att arbeta med förbättringsarbete. För att lyckas med ett hållbart förbättringsarbete krävs det både uthållighet och ett

systematiskt arbetssätt. I arbetet med modellkommunerna används benchmarking som en metod för att systematiskt lära av goda förebilder. Benchmarking baseras på idén att noga jämföra sina egna arbetssätt och processer med en annan organisation för att hitta möjliga förbättringar. Lärandet tas tillvara i respektive organisation genom att förbättringsarbeten implementeras, sprids och följs upp på hemmaplan. Modellen beskriver processen i åtta steg och innehåller checklistor, mallar och annat material till stöd för ett systematiskt arbete.

<https://skl.se/demokratiledningstyrning/manskligarattigheterjamstallldhet/jamstallldhet/modellkommuner/modellenssteg.11650.html>

People's Movement, Washington DC

Washington DC utropade sig 2008, som först i USA, till MR-stad. Arbetet utgår ifrån FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och har bland annat till syfte att tillsammans med lokala organisationer, rörelser och individer uppmuntra makthavare att främja, säkerställa och respektera mänskliga rättigheter. Sedan 2011 tar DC Human Rights People's Movement fram en årlig rapport för kontinuerlig uppföljning av människorättsläget i regionen.

<https://ohr.dc.gov/commission>

Budget som det främsta verktyget för hållbart MR-arbete

Budgeten är en kommun eller regions viktigaste styrdokument. Hur och att mänskliga rättigheter uttrycks i budgeten är därför av största vikt för att ett rättighetsbaserat förhållningssätt ska få genomslag i verksamheterna. I Stockholms stads budget finns visionen om ett demokratiskt hållbart Stockholm: ”Ingenstans är demokratin mer vital än i Stockholm. Stockholmare är delaktiga i stadens utveckling och känner samhörighet med sin stad. Deras engagemang tas tillvara och ger riktning åt framtiden. Stockholm är ett föredöme i skyddet av de mänskliga rättigheterna. Lika rättigheter och stora möjligheter kommer alla till del i en stad tillgänglig för alla.” Visionen följs av konkretiseringar utifrån de olika uppdrag som staden har.

<http://www.stockholm.se/OmStockholm/Budget/>

Handlingsplan i Västra Götalandsregionen

Västra Götalandsregionen har tagit fram en regional handlingsplan för mänskliga rättigheter med konkreta mål och åtgärder för bl.a. delaktighet, fysisk tillgänglighet, barnets rättigheter, jämlikhet och icke-diskriminering. Policyn beskriver ett övergripande förhållningssätt som handlar om att sätta människan och hens mänskliga rättigheter i centrum. I samband med beslutet fick den tidigare kommittén för mänskliga rättigheter uppdraget att ta fram en handlingsplan för perioden 2017-2020. Handlingsplanen innehåller tolv prioriterade mål med tillhörande åtgärder och indikatorer. Den har tagits fram i bred dialog med verksamheter inom Västra Götalandsregionen och civilsamhället för att skapa en handlingsplan som är så aktuell och relevant som möjligt. Syftet är att stärka de mänskliga rättigheterna för invånare och medarbetare och bidra till ett mer hållbart Västra Götaland.

<http://www.vgregion.se/regional-utveckling/verksamhetsomraden/manskliga-rattigheter/plan-for-manskliga-rattigheter/>

Handlingsplan i Region Kronoberg

Policyn för lika möjligheter och rättigheter i en hållbar Region Kronoberg tydliggör ansvaret för mänskliga rättigheter samt den värdegrund och inriktning som genomsyrar allt regionen gör. Den utgår från respekt för människan och förståelsen för att alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter såsom de beskrivs i FN:s Allmänna förklaring om mänskliga rättigheter och Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Alla som är verksamma inom Region Kronoberg ska respektera, skydda och främja invånarnas mänskliga rättigheter. Visionen är ett gott liv i ett livskraftigt län. Arbetet för en hållbar utveckling i Kronoberg vilar på tre ben: ekonomisk, ekologisk och social utveckling. Det innebär att Region

Kronoberg åtar sig att bidra till en utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov.

<http://www.regionkronoberg.se/contentassets/a45d1fd4b4e74e16bb77d275540065b2/policy-for-lika-mojligheter-och-rattigheter-i-en-hallbar-region-kronoberg.pdf>

Plan för att förbättra HBTQ-personers livsvillkor år 2017-2021

Göteborgs stad har beslutat att arbetet med mänskliga rättigheter ska vara systematiskt och utgå ifrån ett normkritiskt arbetssätt för att förebygga diskriminering. Det innebär att verksamheter som skola, socialtjänst, äldreboende, kollektivtrafik och stadsutveckling till exempel, ska vara medvetna om och ha kunskap om olikheter och aktivt arbeta med sina verksamheter, arbetsrutiner och bemötande.

Göteborgs stad har tagit fram en konkret handlingsplan för att förbättra livsvillkoren för HBTQ-personer. Syftet med planen är att säkerställa att personer som definierar sig som homosexuella, bisexuella, transpersoner eller queera, liksom övriga göteborgare, har möjligheter att ta del av stadens tjänster och service och att HBTQ-personer som arbetar i staden erbjuds en god arbetsmiljö. Den utgår från ett arbetsgivar-, verksamhets- och medborgarperspektiv.

[https://www5.goteborg.se/prod/Stadsledningskontoret/LIS/Verksamhetshandbok/Forfattn.nsf//AC57786324C1AF82C12580C70032389E/\\$File/LISNAJKCTH.pdf?OpenElement](https://www5.goteborg.se/prod/Stadsledningskontoret/LIS/Verksamhetshandbok/Forfattn.nsf//AC57786324C1AF82C12580C70032389E/$File/LISNAJKCTH.pdf?OpenElement)

Joining up for fundamental rights

EU-myndigheten Fundamental Rights Agency (FRA) har tagit fram ett webbaserat verktyg om hur man kan arbeta med mänskliga rättigheter på lokal och regional nivå och hur man kan samverka med andra samhällsnivåer. Verktyget bygger på erfarenheter från hela Europa och i Sverige har de hållits fokusgrupper i Huddinge kommun, Sundsvalls

kommun och Västra Götalandsregionen. Sveriges Kommuner och Landsting har medverkat och arbetet med program för hållbar jämställdhet (HÅJ) har utgjort ett svenskt nationellt exempel.

<http://fra.europa.eu/en/joinedup/home>

Den europeiska koalitionen mot rasism och diskriminering ECCAR

2004 bildades den Europeiska koalitionen mot rasism och diskriminering. Städer och kommuner i Europa kan ansluta sig till koalitionen och åtar sig då att arbeta systematiskt med den fastslagna ”Tiopunktsplanen”. Planen omfattar bland annat involvering av olika aktörer och grupper för att minska diskriminering, att mäta och integrera mål och indikatorer i styrsystem, samt information gällande rättigheter och skyldigheter.

http://www.eccar.info/sites/default/files/document/ECCAR_basic%20information%202020.pdf

Ett svenskt nätverk mot rasism och diskriminering

SKL samordnar ett svenskt nätverk mot rasism och diskriminering. Nätverkets utgångspunkt för arbetet är den tiopunktsplan som lanserats av den Europeiska koalitionen mot rasism (ECCAR). Vikten av att systematiskt arbeta mot rasism och diskriminering är något som de flesta förtroendevalda och tjänstemän i Sverige ställer sig bakom. Att därefter skapa strategier och metoder för att sätta dessa ord i handling har visat sig svårare. Ett sätt att komma vidare kan vara att ingå i ett lärande nätverk där man tillsammans praktiskt prövar, lär av varandra, granskar och utvecklar kunskap.

<https://skl.se/demokratiledningstyrning/manskligarattigheterjamstallldhet/rasism/diskriminering/exempelmotdiskrimineringochrasismtiopunktsprogram.700.html>

Strategisk utvecklingsplan mot diskriminering

Malmö stad vill genom sin strategiska utvecklingsplan för arbetet mot diskriminering synliggöra och motverka den diskriminering som förekommer samt arbeta för ett inkluderande och öppet samhälle där alla människor har samma rättigheter och möjligheter. I all kontakt med Malmö stad ska individen bemötas på ett respektfullt och icke kränkande sätt och ingen människa ska bli missgynnad för att den tillhör en särskild grupp.

Planen är uppdelad på tre perspektiv: samhällsperspektivet, verksamhetsperspektivet och arbetsgivarperspektivet. Planen finns även översatt på ett antal språk för ökad tillgänglighet.

<http://malmo.se/Kommun--politik/Sa-arbetar-vi-med.../Antidiskriminering/Planer-och-rapporter/Strategisk-utvecklingsplan.html>

Icke-diskrimineringsklausul i offentliga upphandlingar

Staden Gent, belägen i den Belgiska provinsen Östflandern, tillämpar sedan 2010 en icke-diskrimineringsklausul i sina offentliga upphandlingar. Ghent University övervakar och följer upp klausulens effekt genom att undersöka de entreprenörer som upphandlas. Då det tidigare uppmärksammats att det förekommit ojämlig behandling hos en del av de upphandlade företagen uppdaterades klausulen så att det förutom övervakning av entreprenörer även ska erbjudas stöd till upphandlade företag i deras försök att tillämpa en jämställdhetspolicy.

<https://stad.gent/ghent-international/city-policy/ghent-supports-its-public-procurement-contractors-their-attempts-apply-equal-opportunities-policy>

Att beakta barnets rättigheter och perspektiv i styrning och ledning

En viktig del av arbetet med barnets rättigheter är att utveckla kompetens inom området. SKL har arbetat systematiskt med stöd till kommuner och regioner för att säkerställa barnets rätt i planer och processer. Ett stort antal

kunskapsunderlag finns tillgängliga på webbplatsen. Där finns även en webbutbildning om Barnkonventionen – från teori till praktik.

https://skl.se/demokratiledningstyrning/manskligarattigheterjamstallldhet/barnets_rattigheter/utbildningarbarnetsrattigheter.8995.html

Socialt ansvarstagande i offentlig upphandling

Sveriges regioner bedriver ett nationellt samarbete för att ställa sociala och miljömässiga krav i upphandling. Målet är att landstingens leverantörer aktivt ska arbeta med miljö och socialt ansvar i samband med produktionen av de varor och tjänster som levereras. Strategin är att förhindra och begränsa de sociala och miljömässiga riskerna i leveranskedjorna vid upphandling av varor och tjänster. Detta uppnås genom uppföljning och kontroll; samverkan, dialog och utveckling; intern kapacitetsutveckling och kommunikation. Uppdraget omfattar att följa upp och verka för mänskliga rättigheter, arbetares rättigheter och anti-korruption.

<http://www.hallbarupphandling.se/>

Hållbarhetskollen – för upphandlingar som respekterar mänskliga rättigheter

När kommun och landsting genomför upphandlingar ställs oftast också sociala och etiska krav i upphandlingarna. Många utgår från ILO:s åtta kärnkonventioner och FN:s barnkonvention. Men för att kraven ska vara verksamma och för att kunna likabehandla leverantörer måste det också finnas möjlighet att kontrollera leverantörerna under avtalstiden. Hållbarhetskollen innebär förmåga och kapacitet att följa upp de sociala krav som ställts i upphandlingen, vilket är en förutsättning för att kunna upprätthålla principen om likabehandling.

<https://www.sklkommentus.se/om-oss/vi-tar-ansvar-for-hallbarhet/hallbarhetskollen/>

Kunskapscentrum för jämlik vård

I Västragötalandsregionen finns Kunskapscentrum för jämlik vård, som ger stöd till vårdgivare i arbetet för att alla människor ska få ta del av hälso- och sjukvård på lika villkor. ” Genom forskning, utbildning och verksamhetsutveckling formar vi förutsättningar för att jämna ut omotiverade skillnader. Vi identifierar problem och stödjer hälso- och sjukvården för att göra något åt dem. Det gör vi bäst i nära samarbete med andra.”. Kunskapscentrum för jämlik vård har tagit fram texter och verktyg för bl.a. kommunikation mellan patient och vårdpersonal, jämlikt föräldraskap, gender budgeting och jämlik strokevård.

[http://www.vgregion.se/halsa-och-
vard/vardgivarwebben/amnesomraden/jamlik-vard/](http://www.vgregion.se/halsa-och-vard/vardgivarwebben/amnesomraden/jamlik-vard/)

En förälder blir till – ett verktyg för jämlikt föräldraskap genom utbildning och reflektion

Sedan 2014 pågår ett omfattande utvecklingsarbete i Västra Götalandsregionen för en mer jämlik barnhälsovård på barnvårdscentraler (BVC) och familjecentraler. Medarbetare på BVC och familjecentraler har fått utbildning och tid för reflektion kring teman som jämställt föräldraskap, stjärnfamiljer, kulturell medvetenhet och psykisk hälsa. Utifrån forskning, inspirationsexempel och reflektionsfrågor har nära 800 medarbetare diskuterat, granskat och genomfört förbättringar i sina verksamheter utifrån familjernas behov. Målet med En förälder blir till är att alla familjer ska känna sig välkomna och trygga när de besöker verksamheter som är till för dem.

Västra Götalandsregionen har tillgängliggjort verktyget gratis som PDF på sin hemsida, så att det ska kunna användas i liknande verksamheter nationellt. På hemsidan finns även en rapport om utvecklingsarbetet.

[http://www.vgregion.se/halsa-och-
vard/vardgivarwebben/amnesomraden/jamlik-vard/en-foralder-blir-till/](http://www.vgregion.se/halsa-och-vard/vardgivarwebben/amnesomraden/jamlik-vard/en-foralder-blir-till/)

Uppdraget som arbetsgivare

Kommuner och regioner är stora arbetsgivare. Det betyder att de är arbetsplatser som inte bara ska tillgodose att verksamheterna lever upp till de mänskliga rättigheterna, utan är också platser där de anställdas egna rättigheter ska säkerställas. Den svenska diskrimineringslagstiftningen reglerar bland annat relationen mellan arbetsgivare och anställd. För att nämna några specifika exempel handlar uppdraget som arbetsgivaraktör bland annat om att säkerställa att ingen diskrimineras och att arbeta aktivt mot direkt- och indirekt diskriminering. Det handlar också om att främja en organisationskultur som utgår ifrån allas lika värdighet och rättigheter, och om att värna de anställdas yttrandefrihet och skapa oberoende strukturer för att de anställda ska kunna anmäla om någon har fått sina mänskliga rättigheter kränkta.

Utbildning inom mänskliga rättigheter för kommunanställda

Piteå kommun har påbörjat ett riktat arbete för ökad kunskap om mänskliga rättigheter. Syftet är att öka förståelse och medvetenhet hos kommunens medarbetare och förtroendevalda om det offentliga ansvaret för att respektera, skydda och främja de mänskliga rättigheterna. Satsningen består av en grundläggande del med webbutbildning och verksamhetsanalys, följt av en planeras fördjupningsdel med riktade utbildningsinsatser mot ex. HBTQ, tillgänglighet, och barnkonventionen. För att nå en långsiktig och hållbar kunskapsbyggnad, och som ett stöd till nämndernas ansvar för mänskliga rättigheter innehåller utbildningspaketet olika delar och olika grad av kompetensbyggande för olika målgrupper.

<https://www.pitea.se/Invanare/Kommun-politik/hallbar-samhallsutveckling/ett-pitea-for-alla/pitea-mr-kommun-2021/?si=757C47FF58FA4B5F4F876E4E657D2ECD&rid=995706887&sn=pit-ea-kommun>

Jämställdhets- och icke-diskrimineringsplan

Örebro kommun är en av alla kommuner i Sverige som arbetar aktivt och systematiskt för att säkerställa en jämställd arbetsmiljö för sina anställda och en arbetsmiljö fri från diskriminering och trakasserier. Målet är att alla medarbetare ska känna stolthet över att arbeta hos Örebro kommun och att arbetsgivaren ska upplevas som attraktiv. I likhet med många andra kommuner arbetar Örebro med mätbara indikatorer och tydligt uppsatta delmål för att möjliggöra löpande uppföljning och utvärdering av arbetet. Exempel på områden för särskilda kraftsamlingar är ex. jämnare uttag av föräldraledighet, att andelen medarbetare med utländsk bakgrund ska spegla befolkningen i stort, en utjämning av skillnad i sjukfrånvaro mellan kvinnor och män och en nolltolerans mot sexuella trakasserier.

<https://www.orebro.se/download/18.1d8f9a39155628f738416840/1467966337783/J%C3%A4mst%C3%A4lldhets-+och+ickediskrimineringsplan+2016-2019.pdf>

Visselblåsarfunktion i Örebro kommun och de kommunala bolagen

Visselblåsarfunktionen är en rapporteringskanal som syftar till att medarbetare och förtroendevalda i Örebro kommun ska kunna anmäla allvarliga missförhållanden begångna av personer i ledande ställning, och känna sig trygga med att anmälningarna tas emot och hanteras på ett korrekt sätt. Syftet med funktionen är att synliggöra särskilt allvarliga oegentligheter, som av någon anledning riskerar att inte nå fram till rätt adressat med utnyttjande av kommunens sedvanliga interna informations- och rapporteringskanaler.

Exempel på allvarliga oegentligheter är bl.a.

- Finansiella bedrägerier
- Mutor och korruption
- Allvarliga hot mot miljö, hälsa och säkerhet
- Aktiviteter som på andra sätt är att se om allvarligt olämpligt agerande

Det är först när normala rapporteringskanaler inte är möjliga att använda som visseblåsarfunktionen ska användas. För förtroendevalda som inte har en "chef" i samma bemärkelse som anställda kan visseblåsarfunktionen användas som "förstahandsalternativ".

<http://www.orebro.se/download/18.1d8f9a39155628f738416846/1467966338139/Visseblåsarfunktion+i+Örebro+kommun+och+de+kommunala+bolagen+-+riktlinje.pdf>

Hundra möjligheter att rekrytera utan att diskriminera

Diskrimineringsombudsmannen har tagit fram en vägledning som syftar till att vara ett stöd för den som rekryterar att uppmärksamma de fallgropar som kan finnas ur ett diskrimineringsperspektiv. I den finns sammanställningar om vad forskarvärlden, såväl nationellt som internationellt, säger om risker för diskriminering under den process som handlar om att rekrytera sökanden till tjänster på en arbetsplats.

<http://www.do.se/stodmaterial/arbetslivet/hundra-mojligheter-att-rekrytera-utan-att-diskriminera/>

En rättighetsbaserad skola genomsyras av barnkonventionen

UNICEF har tagit fram en arbetsmodell för skolan i syfte är att aktivt stärka respekten, skyddet och främjandet av barnets mänskliga rättigheter. Konceptet med rättighetsbaserat förhållningssätt inom skolväsendet har använts i bland annat Kanada och Storbritannien. Forskning visar att barn som går i skolan i en miljö som genomsyras av deras rättigheter blir mer trygga, mobbning och utsatthet minskar och skolprestationerna ökar.

<https://unicef.se/skolor/rattighetsbaserad-skola>

Rättighetsreportrarna – ett upplevelsebaserat läromedel om FN:s barnkonvention

Rättighetsreportrarna har finansierats av Arvsfonden och tagits fram i samarbete mellan bl.a. MR-piloterna, elever och pedagoger på skolor i Västsverige, Göteborgs Universitet och Göteborgs stad. Slutprodukten är ett upplevelsebaserat, digitalt och kostnadsfritt läromedel för högstadiet och gymnasiet om mänskliga rättigheter och ungas rätt att påverka.

Som rättighetsreportrar granskar elever sin skola utifrån FN:s barnkonvention. De intervjuar andra elever som får ge sin syn på hur de mänskliga rättigheterna uppfylls på skolan, liksom de som är ansvariga för att uppfylla elevers mänskliga rättigheter, såsom skolpersonal och politiker.

<https://www.rattighetsreportrarna.se/>

En arbetsplats för alla

Fackförbundet Vision, som är en organisation för bl.a. offentligt och privat anställda med anknytning till kommun och region, har tagit fram utbildningen som kallas *En arbetsplats för alla*. Utbildningen tar upp hur mångfald påverkar hela arbetslivet. Den omfattar filmer, frågor och övningar där den som genomgår utbildningen får utforska och fundera på hur mångfald kan bidra till ett öppnare arbetsliv.

<http://enarbetsplatsforalla.se/>

Ett Dalarna för alla – en webbutbildning i inkluderande bemötande

Hedemora kommun och Länsstyrelsen Dalarna har tillsammans tagit fram en utbildning i inkluderande bemötande: Ett Dalarna för alla. Visionen är att Dalarna ska vara en plats där alla känner sig välkomna, respekterade och väl till mods. För detta krävs medvetenhet om hur normer och förutfattade meningar styr individers beteende i mötet med andra. Utbildningen är tänkt att vara ett

stöd som hjälper användaren att reflektera över det egna bemötandet. Den omfattar även konkreta tips på hur var och en kan göra skillnad för ett mer välkomnande och respektfullt lokalsamhälle varje dag.

<https://www.jamliktdalarna.se/>

75 exempel på MR-arbete

En länkdatabas utifrån plattformen för policy och verksamhetsutveckling inom mänskliga rättigheter

Upplysningar om innehållet

Namn E-postadress

© Sveriges Kommuner och Landsting, 2019

ISBN/Beställningsnummer: Ange nummer

Text: Ange namn

Illustration/foto: Ange namn

Produktion: Ange namn

Tryck: Ange namn

ISBN XXX-XX-XXXX-XXX-X

Beställ eller ladda ner på webbutik.skl.se

Post: 118 82 Stockholm | Besök: Hornsgatan 20

Telefon: 08-452 70 00 | www.skl.se

Sveriges
Kommuner
och Landsting